

✓ Γιάννης Αδαμάκος: «Είμαι σε εγρήγορση για να αξιοποιήσω το απρόοπτο» // Συνέντευξη στον Γιώργο Δουατζή

(Γενουάριος 2010)

Η σειρά παλαιότερων συνεντεύξεων του Γιώργου Δουατζή με ανθρώπους των Γραμμάτων και των Τεχνών, τις οποίες δημοσιεύει το Fractal, έχουν στόχο την καταγραφή της ζωής και των απόψεων προσωπικοτήτων που σημάδεψαν με το έργο τους το σύγχρονο πολιτιστικό γίγνεσθαι. Η επαναδημοσίευσή τους σε ηλεκτρονική μορφή κάνει ευκολότερη την πρόσβαση σε ένα ενδιαφέρον υλικό με διαχρονική αξία.

Ο ζωγράφος Γιάννης Αδαμάκος, είναι γνωστός μόνο μέσα από το έργο του. Αποφεύγει συστηματικά την πρόκληση της δημοσιότητας. Η μοναξιά, του είναι απαραίτητη, διότι με τη συντροφιά της παράγει. Ζωγραφίζει με νηπαιγμούς, οι οποίοι προσδίδουν άλλη διάσταση στην πραγματικότητα, με στόχο να συγκινήσει τον αποδέκτη του. Ο ίδιος λέει: «Είναι σημαντικότατο να προκαλώ υπαρξιακή, βαθιά συγκίνηση, με αισθητικό ερέθισμα. Πιστεύω ότι ο καλλιτέχνης πρέπει να έχει ως αιτούμενο τη συγκίνηση».

Πώς ορίζει την εικαστική του γλώσσα; «Η γλώσσα της ζωγραφικής μου παραλλάσσεται ανάλογα με το φως, τον καιρό, την απώλεια ανθρώπων, με όσα συμβαίνουν γύρω μου. Δεν μπορώ να ζωγραφίσω ερήμην όσων αντιλαμβάνομαι ότι συμβαίνουν. Όπως δεν μπορώ να νιώθω ευτυχισμένος σε μια δυστυχική κοινωνία».

Γιατί ζωγραφική;

Μου ανοίγει οριζόντες η ζωγραφική. Είναι η γλώσσα την οποία μιλάω καλύτερα. Με την οποία μπορώ να εκφραστώ. Έλεγα από μικρό παιδί ότι θα γίνω ζωγράφος. Το πίστευα. Δεν ξέρω τι με οδηγεί πάντα στην εικαστική έκφραση. Από μικρός αυτό έκανα. Μια φορά πήγα στη Σίφνο διακοπές αποφασισμένος να μη ζωγραφίσω. Ε, στο τέλος μάζεψα βότσαλα, πετραδάκια, σχοινάκια κι έκανα εικαστικές κατασκευές.

Πρώτες εικόνες;

Θυμάμαι τον εαυτό μου πριν το Δημοτικό σχολείο να ζωγραφίζει με κιμωλία στο πεζοδρόμιο και με καλάμι πάνω στην υγρή άμμο της παραλίας του Κατάκωλου. Τα πρώτα σχέδια που είδα ήταν του πατέρα μου. Ως υποδηματοποιός, σχεδίαζε με ακρίβεια τα πόδια των πελατών, προκειμένου να φτιάξει τα παπούτσια τους. Είχε τη σοφία του λαϊκού τεχνίτη. Ακόμα και τώρα ανακαλώ στην μνήμη μου τις σελίδες με τα σχέδια του.

Αντίδραση της οικογένειας;

Οι γονείς με στήριξαν. Χωρίς βέβαια να κρύβουν τον φόβο τους για την απόφαση μου να γίνω ζωγράφος, αφού έλεγαν ότι θα πεθάνω στην ψάθα (γέλιο).

Υπάρχει έντονη αφαίρεση στα έργα σας.

Πιστεύω ότι η τέχνη είναι περισσότερο υπαινικτική, παρά περιγραφική. Όπως όταν διαβάζω ποίηση, νιώθω ότι μου αφήνει χώρο σε σχέση με το μυθιστόρημα. Όπως προτιμώ το ραδιόφωνο από την τηλεόραση.

Τι σας οδήγησε σε αυτή την... υπαινικτική έκφραση;

Νομίζω η ανάγκη να καταγράψω την πραγματικότητα από τη δική μου σκοπιά. Προσπαθώ κυρίως να αγγίξω το συναίσθημα, παρά τη λογική. Από τα ωραιότερα πράγματα που ακούω στις εκθέσεις μου είναι ότι τα έργα μου προκαλούν συναισθήματα, συγκινούν.

Ποιο είναι το κριτήριο εκτίμησης σας για έναν άνθρωπο;

Η ευαισθησία. Η οποία ξαφνιάζει, όταν είναι απρόσμενη. Από ανθρώπους που ούτε υποψιάζεσαι ότι τη φέρουν. Εκτιμώ επίσης αυτόν, του οποίου τα λόγια είναι σε αρμονία με τις πράξεις του.

Ποιον θεωρείτε δάσκαλο σας;

Στη Σχολή ήταν ο Μαυροειδής, ο Μυταράς, ο Τέτσης. Τώρα, ανάλογα με τις ανάγκες μου για διάλογο επιλέγω τον δάσκαλό μου, όπως τον Turner, τον Rothko και τον Pollock.

Ποιες οι επιρροές σας;

Δεν είναι επιρροές, αλλά ανάγκη για διάλογο. Στο Λονδίνο, είδα τα τελευταία έργα του Turner για τα οποία αποκαλούν ημιτέλη. Για μένα είναι τα πλέον ολοκληρωμένα. Ήταν σαν να είχε ζωγραφίσει τον αέρα. Δεν διανοήθηκα ποτέ ότι θα μπορούσα να δω κάτι τέτοιο στη ζωγραφική. Με ύλη να ζωγραφίζεις το αέριο. Και με τον Rothko το ίδιο μου συμβαίνει. Τους θεωρώ δασκάλους, διότι νιώθω την ανάγκη να μπω σε διάλογο μαζί τους. Είναι η ανάγκη της επί της ουσίας επικοινωνίας, για να πιάω πιο πέρα.

Σταθμοί;

Οι εκθέσεις είναι σταθμοί που με φέρνουν σε επαφή με το κοινό και με ενθαρρύνουν. Κάθε φορά, η ίδια αγωνία... Ξέρετε, η δημιουργία είναι μια πολύ μοναχική πορεία, ενώ η έκθεση είναι ένα κοινωνικό γεγονός, αναγκαίο για την ολοκλήρωση του έργου. Και η απόσταση μεταξύ των δυο γεννά ίλιγγο.

Την ώρα της δημιουργίας, μπροστά στο τελάρο, ποια τα συναισθήματα;

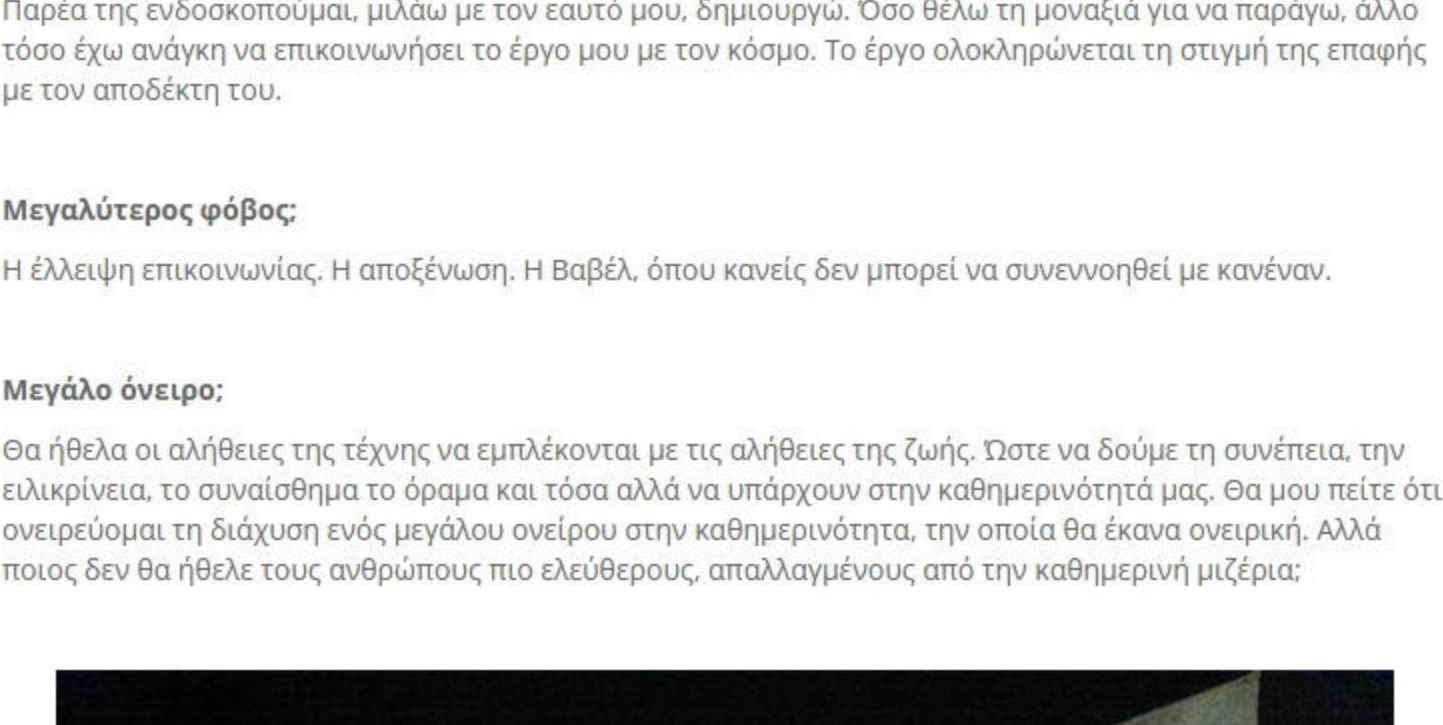
Νιώθω να διαχέεται ο χώρος στο σώμα και το σώμα στο χώρο. Ακριβώς αυτό προσπαθώ να συμβαίνει στη ζωγραφική μου.

Η έννοια της διάχυσης...

Με τη διάχυση στο χώρο ανοίγει το μυαλό μας προς νέους δρόμους και εμπειρίες. Από την άλλη, πιστεύω ότι πρέπει να καταλαμβάνουμε μικρότερο, ουσιαστικότερο, τον αναγκαίο χώρο. Όπως πρέπει να συρρικνώνουμε τις ανάγκες μας για να παράγουμε λιγότερα σκουπίδια...

Προϋπάρχει το έργο στο μυαλό σας, όταν αρχίζετε έναν πίνακα;

Αρχικά προσπαθώ να ζωγραφίσω το φως. Σταδιακά, μου αποκαλύπεται η εικόνα. Είμαι σε εγρήγορση για να αξιοποιήσω το απρόοπτο. Το αίσθημα τότε είναι απροσδόκητο, μου είναι απαραίτητο όταν ζωγραφίζω. Όσο αυτό καθυστερεί, τόσο μεγαλώνει η ανασφάλεια μου. Είναι σαν να κάνω μια βουτιά και να παλεύω με το άγνωστο, με τον ίδιο μου τον εαυτό. Επιστρέφω μεγάλου υπομονής για να μου αποκαλυφθεί το έργο. Είναι το επίδωρο της αναζήτησης της ζωγραφικής μέσα από την αποτροπή της...

Τι θα λέγατε σε ένα νέο ζωγράφο;

Να παραμείνει νέος. Να είναι ο εαυτός του, διότι η μίμηση δεν οδηγεί πουθενά.

Πρώτη αμοιβή από έργο σας;

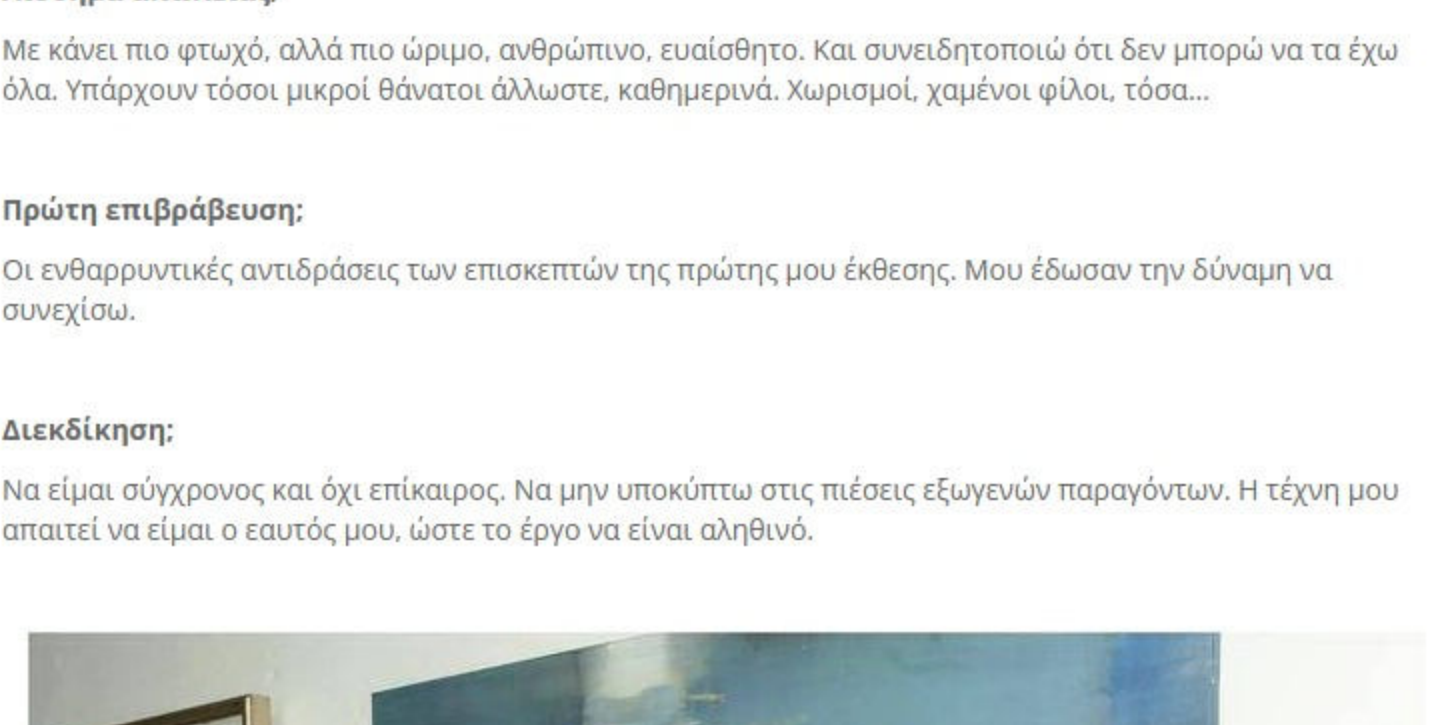
Ως μαθητής Γυμνασίου, μετέιχα σε μια έκθεση που οργάνωσε ο ραδιοφωνικός σταθμός Πύργου και πουλήθηκαν πέντε από τα επτά έργα που είχα εκθέσει.

Η παραγωγή έργου είναι προσπάθεια κατάκτησης αθανασίας;

Αυτό υπάρχει σαφέστατα. Είναι ανάγκη. Παίρνοντας την γνώση από το χτες, δημιουργώ σήμερα και με το πέρασμα του χρόνου αναμετρώμαι με το αύριο. Το αύριο, στο οποίο μπορεί να μην υπάρχω.

Μεγάλη αγάπη;

Η τέχνη. Για μένα, είναι αστείρευτη πηγή συγκίνησης και αλήθειας. Την ίδια συγκίνηση νιώθω όταν διαβάζω ένα στίχο της Dickinson ή βλέπω ένα έργο του Turner. Η τέχνη μας ανοίγει δρόμους.

Έρωτας;

Είναι κινητήρια δύναμη. Είναι τόσο αναγκαίος, που τη στιγμή που τον χάνεις νομίζεις ότι καταστρέφεται. Για μένα είναι σημαντικός όσο η ζωή και ο θάνατος.

Μοναξιά;

Παρέα της ενδοσκοπούμαι, μιλάω με τον εαυτό μου, δημιουργώ. Όσο θέλω τη μοναξιά για να παράγω, άλλο τόσο έχω ανάγκη να επικοινωνήσω το έργο μου με τον κόσμο. Το έργο ολοκληρώνεται τη στιγμή της επαφής με τον αποδέκτη του.

Μεγαλύτερος φόβος;

Η έλλειψη επικοινωνίας. Η αποξένωση. Η Βαβέλ, όπου κανείς δεν μπορεί να συνηνοηθεί με κανέναν.

Μεγάλο όνειρο;

Θα ήθελα οι αλήθειες της τέχνης να εμπλέκονται με τις αλήθειες της ζωής. Ωστε να δούμε τη συνέπεια, την ειλικρίνεια, το συναίσθημα το όραμα και το όνειρο να υπάρχουν στην καθημερινότητα μας. Θα μου ήταν άσχετο να ονειρεύομαι τη διάχυση ενός μεγάλου ονείρου στην καθημερινότητα, την οποία ονειρεύεται. Αλλά ποιος δεν θα ήθελε τους ανθρώπους πιο ελεύθερους, απαλλαγμένους από την καθημερινή μιζέρια;

Πρώτη αίσθηση φιλίας;

Η φίλια είναι σημαντικότερη για μένα. Οι φίλοι των παιδικών μου χρόνων παραμένουν φίλοι. Δεν θα ξεχάσω κάτι που συνέβη στον Πύργο, όταν ήμουνα δέκα χρόνων. Κάναμε ποδήλατο με τον καλύτερο έως και σήμερα φίλο μου, όταν κατά λάθος τον έριξα κάτω και χτύπησε. Όλη την επόμενη εβδομάδα και ενώ φοβόταν ότι έχει πέσει τότε και θα πεθάνει, έμενα μου το έκρυβε για να μην έχω τύψεις να με βασανίζουν την υπόλοιπη ζωή μου. Τότε, πρώτη φορά συνειδητοποίησα τι δύναμη έχει η φίλια και πόσο ανεκτιμήτη είναι.

Αίσθημα απώλειας;

Με κάνει πιο φτωχό, αλλά πιο ώριμο, ανθρωπινό, ευαίσθητο. Και συνειδητοποιώ ότι δεν μπορώ να τα έχω όλα. Υπάρχουν τόσο μικροί θάνατοι άλλωστε, καθημερινά. Χωρισμοί, χαμένοι φίλοι, τόσα...

Πρώτη επιβράβευση;

Οι ενθαρρυντικές αντιδράσεις των επισκεπτών της πρώτης μου έκθεσης. Μου έδωσαν την δύναμη να συνεχίσω.

Διεκδίκηση;

Να είμαι σύγχρονος και όχι επίκαιρος. Να μην υποκύπτω στις πιέσεις εξωγενών παραγόντων. Η τέχνη μου απαιτεί να είμαι ο εαυτός μου, ώστε το έργο να είναι αληθινό.

*** Βιογραφικό: <http://dp.iset.gr/artist/view.html?id=1462>**

*** Ο Γιώργος Δουατζής (www.douatzis.gr) γεννήθηκε στην Αθήνα, σπούδασε κοινωνιολογία-οικονομία, βιοποριστική ως δημοσιογράφος, ασχολείται κυρίως με την Ποίηση. Έχει εκδώσει είκοσι τέσσερα βιβλία και μετείχε σε τέσσερα συλλογικά. Έργα του έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, ρωσικά, γαλλικά, γερμανικά, ισπανικά, τσεχικά.**